OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Esikunta **Muistio**

29.5.2024

Lakivaliokunnalle

Lisäselvitys asiassa K 2/2024

Pyydettynä lisäselvityksenä oikeusministeriö toteaa kunnioittaen seuraavaa.

Sakko- ja lyhytaikaisten korvamerkityn rahoituksen turvin eri puolilla maata vankiloissa toimii erikoissuunnittelijoita, jotka muodostavan ulkopuolisen sijoittelun valtakunnallisen tiimin. Erikoissuunnittelijoita on yhteensä kahdeksan, heistä yksi on määräaikaisena näillä näkymin vuoden loppuun. Lisäksi tiimissä koordinaattorina toimiva erikoissuunnittelija.

Sijoituksia tehtiin lisärahoituksen kanssa vuonna 2023 noin 2,5 miljoonan edestä. Ilman lisärahoitusta pysyvästä rahoituksesta jää sijoituksiin käytettäväksi vuonna 2024 noin 1,7 miljoonaa palkkakulujen jälkeen. Tämä on tarkoittanut toiminnan sopeuttamista. RISE ei osta enää lähtökohtaisesti yli 2 kuukautta pidempiä kuntoutusjaksoja, ja lyhytaikaisvankien kohderyhmä on rajattu 3 kuukauden bruttotuomioon (aiemmin 6kk). Ensisijaisen kohderyhmän eli sakkovankien sijoituksia ei ole millään tavalla rajattu, vaan sakkovangit asetetaan etusijalle. Ulkopuolisen sijoittelun toiminta Rikosseuraamuslaitoksessa on aktiivista, ja erityisesti lyhytaikaisvankeja olisi mahdollista sijoittaa enemmän kuin mitä tällä hetkellä rahoitus mahdollistaa.

Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö on edellytys sijoituksen toteuttamiselle, ja verkostoyhteistyö käynnistetään sijoituksen valmistelun vaiheessa. Vapautumista suunnitellaan yhteistyössä vangin, kuntoutuslaitoksen, vankilan ja hyvinvointialueen kesken. Hyvinvointialueiden käytännöt jatkomaksusitoumuksien myöntämisen suhteen vaihtelevat; hyvin alkanutta kuntoutusta alueet ovat usein lähteneet tukemaan jatkona laitoskuntoutuksessa, mutta vähintään avopalvelut saadaan

verkostoyhteistyössä kuntoutuksen päätteeksi järjestymään vapautumisen jälkeiselle ajalle.

Sopimukset päihdekuntoutuslaitosten kanssa on voimassa tämän vuoden loppuun, ja uusi kilpailutus on käynnistetty.

Lisäksi on erillinen 300 000 euron rahoitus pidempiaikaisille vangeille ulkopuoliseen sijoittamiseen ”Vapauteen valmennus -palveluun”, jota tuottaa kilpailutuksen keväällä voittanut Silta-valmennus yhdistys Tampereella.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan eduskunnan vastauksessa EV 284/2018 vp edellytetyt toimet on tehty. Velalliselle annettavia vapaakuukausia lisättiin 1.5.2023 voimaantulleella lainmuutoksella. Lisäksi ulosoton suojaosuutta korotettiin ensin väliaikaisella lailla vuoden 2023 ajaksi ja sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevalla lailla 1.1.2024 lukien.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaa toteuttavassa hankkeessa ulosottosääntelyn kehittämisestä uudistetaan tulojen ulosmittausta koskeva sääntely kokonaisuudessaan. Tällöin arvioinnin kohteena on väistämättä myös suojaosuus osana kokonaisuutta ja uusia ulosmittauksen laskentasääntöjä.

lainsäädäntöjohtaja Susanna Siitonen